

Werksessie Circulaire infra

12 maart 2018 – verslag

Deze werksessie werd bijgewoond door opdrachtgevers, opdrachtnemers, adviseurs en een aantal overige belangstellenden. Bij de voorstelronde bleek dat velen al lange tijd met circulariteit bezig zijn. Ook werd duidelijk dat nog lang niet alle kansen en mogelijkheden worden benut. Breed gedragen constatering: de inkoop van overheden biedt meer dan voldoende ruimte om innovatie en circulariteit uit te lokken, mits goed gebruikt.

Stephan van Dalen (Van Wijk, Nieuwegein) hield een inleiding over de aanbesteding van de Croeselaan in Utrecht. Deze aanbesteding heeft Van Wijk niet gewonnen maar bevat veel leerpunten, zowel voor dit bedrijf als voor de aanbestedende overheid, in dit geval de gemeente Utrecht.

Vanuit deze gemeente gaf Carla Groot Djakou aanvullende informatie. De uitvraag stelde dat het een duurzame weg moest worden. Vijf kwaliteitsaspecten werden benoemd; de prijs stond bij voorbaat vast. Van Wijk ging uit van terugwinbare grondstoffen. De Croeselaan zou door Van Wijk *as a service* geleverd worden voor een vaste prijs per maand gedurende tien jaar. Voor deze termijn is gekozen omdat de gemeente niet voor een lange periode aan een leverancier "vast" wilde zitten, gelet op de dynamiek die het gebied kenmerkt.

Waarin verschilt *as a service* van een gewoon DBM-contract? De aannemer blijft eigenaar van de materialen en staat dus nog meer in voor de kwaliteit. Voordeel voor de aannemer is dat hij de producten weer zo hoogwaardig mogelijk terug kan brengen in de keten.

Stel dat de gemeente besluit de weg eruit te halen, komt zij dan "verplicht" bij Van Wijk uit? Binnen de periode van tien jaar wel. De gemeente gaat als openbaar bestuur over de weg maar de aannemer is eigenaar van de materialen. Voordeel voor de gemeente is dat niet ineens maar per maand wordt betaald. De aannemer financiert voor, vandaar ook de betrokkenheid van een bank bij deze *as a service*-constructie.

Hoe houd je rekening met andere partijen zoals nutsbedrijven die zo nu en dan een weg moeten openbreken? Wiens risico is dit? Dat risico ligt bij de opdrachtnemer. Die moet de plannen van mogelijke ingrijpers daarom goed in beeld brengen.

De gemeente reageerde aanvankelijk enthousiast op de mogelijkheid, de Croeselaan *as a service* af te kunnen nemen. Bij de beoordeling kwam men echter tot de conclusie dat het onderhoud van de weg niet in de uitvraag zat maar in de aanbieding van Van Wijk wel werd meegenomen. Daarmee voldeed deze aanbieding niet aan de uitvraag. Opnieuw beginnen is wel overwogen maar daar is uiteindelijk niet voor gekozen.

De werksessie Infra werd vervolgd met twee korte presentaties over de Westelijke Ontsluitingsweg in Amersfoort en over Madaster.

In het aansluitende gesprek kwamen de volgende leerpunten naar voren:

Wat maakt een weg circulair?

- Meetbare resultaten in de tijd, uiteengezet per onderdeel.
- Transparantie als het gaat om doel en materiaal.
- Het gaat om de functionaliteit, niet om het product.
- Samenwerking is cruciaal.
- Modulaire elementen en hoogwaardig hergebruik.
- Gebruiksmodel – *as a service*.

Wat helpt circulaire proposities verder?

- Neem de hele organisatie mee.
- Gebruik een goede definitie van circulair en formuleer een duidelijke stip op de horizon.
- Begin met het stellen van de juiste vraag en stel objectieve gunningscriteria op.
- Zoek naar passende samenwerk-, organisatie-, eigendoms-, financierings- en contractvormen.
- Werk met partijen die elkaar vertrouwen. Werk samen als partners met gedeelde doelstellingen in plaats van als opdrachtgever/opdrachtnemer.
- Ga expliciet om met risico's en de beheersing ervan ("risico's bestaan niet, alleen kansen"). Benoem barrières en slecht deze in een transparant proces.
- Werk vanuit *total cost of ownership*, TCO. Of beter nog: *transparent cost of ownership*. Stel dit als eis en laat *as a service* als optie aanbieden.
- Gebruik één systeem voor materiaaluitwisseling.
- Leg materialen vast en definieer deze; waar bevinden ze zich?
- Maak de koek liefst nog groter – werk dus cross-sectoraal – om met een oplossing meer behoeften te kunnen vervullen.
- Organiseer een leerproces, bijvoorbeeld in de vorm van een zeswekelijkse of tweemaandelijks intervisie; een enorme versneller voor iedereen.

Bij de deelnemers aan de werksessie Circulaire infra bestaat sterke behoefte aan een vervolg op het gesprek.